

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Kultuurhariduse osakond

kultuurikorralduse õppekava

Veljo Poom

**ANSAMBEL PUZLE CD-PLAADI „MUSTRIMÄNG“ VÄLJAANDMINE JA
KONTSERTTUURI KORRALDUS**

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Marju Mäger, MA

Kaitsmisele lubatud.....
(juhendaja allkiri)

Viljandi 2016

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. PROJEKTI TUTVUSTUS	4
1.1 Muusikaturundus ja kultuuriline keskkond.....	5
2. ORGANISATSIOONI ANALÜÜS	7
2.1 Organisatsiooni kirjeldus	7
2.2 Organisatsiooni missioon ja eesmärgid.....	8
2.3 Organisatsiooni struktuur	10
2.4 Koostöö Eesti Kontserdiga.....	11
3. KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS	13
3.1 Projekti eesmärk ja planeerimine	13
3.2 Projekti meeskond.....	14
3.3 Tegevuste kirjeldus	17
3.3.1 Salvestamine.....	18
3.3.2 Autoriõigused	19
3.3.3 Kujundus.....	20
3.3.4 Kontserttuur	22
3.3.5 Levitamine ja reklaam	24
3.4 Eelarve ja selle täitmine	25
3.6 Projekti tulemused ja hinnang.....	27
ENESEREFLEKSIION	29
KOKKUVÕTE	31
KASUTATUD ALLIKAD	32
LISAD	34
Lisa 1 Ansambli koosseis.....	34
Lisa 2 Kontsertide toimumised	35
Lisa 3 Projekti tegevuskava	36
Lisa 4 Riskianalüüs	37
Lisa 5 Plaadi kujundus	38
Lisa 6 Kontserdi plakat	39
Lisa 7 Arvustused.....	40
SUMMARY	42

SISSEJUHATUS

Käesolev loov-praktiline lõputöö on kokkuvõtlik analüüs minu juhitud projektist, mille väljundiks olid ansambel Puzzle CD-plaat „Mustrimäng“ ning kontserttuur. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia kultuurikorralduse õppekava on andnud mulle põhjalikud teadmised ja oskused viimaks läbi kultuurivaldkonnaga seotud projekte. Eriala laiahaardelisus on andnud ülevaatlikud teadmised organisatsioonikäitumise, projekti juhtimise, õiguse, ettevõtluse, strateegilise planeerimise ja kultuuriturunduse kohta. Praktilisi oskusi ja kogemusi pean väga tähtsaks – omandatud teoreetilised teadmised olen viinud ka oma tegevusse.

Olen muusikaga tihedalt seotud olnud terve elu – omandasin Tallinna Muusikakeskkoolis keskerihariduse koorijuhtimise erialal. „Muusika“ ja „juhtimine“ on olnud kaks olulist märksõna minu isiklikul arengul ning Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias kultuurikorralduse õppekaval õppimine on võimaldanud mul tegeleda samade asjadega teisest perspektiivist. Kultuurikorralduse erialal õppimise kõrval tegutsen aktiivselt ka mitmetes muusikalistes kollektiivides ning seetõttu pean käesolevat loov-praktilist lõputööd minu isiksusele ning erialalistele oskustele vastavaks.

„Mustrimäng“ oli minu ning mitmete ansambliliikmete esimene kogemus CD-plaadi välja andmisel. Puzzle on Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia muusikaosakonna rütmimuusika- ja pärimusmuusika õppekavade tudengitest koosnev ansambel.

Loov-praktiline lõputöö koosneb kolmest peatükist. Esimeses peatükis kirjeldan projekti sisu ning analüüsin muusikaturundust üldisemalt Eesti muusikaturu kontekstis. Teises peatükis analüüsin SA Eesti Kontserdi (EK) struktuuri, missiooni ja eesmärke ning annan ülevaate koostööst Eesti Kontserdiga. Kolmandas peatükis kirjeldan ning analüüsin projekti korraldustööd.

1. PROJEKTI TUTVUSTUS

Minu loov-praktiline lõputöö on ansambel Puzzle – Tribüüt ansamblile Collage CD-plaadi „Mustrimäng“ välja andmine ning plaadiesitlustuuri korraldamine. Projekti tegevuste hulka kuulusid rahastusallikate leidmine, meeskonna leidmine ja koordineerimine, Hooandja projekti läbiviimine, plaadi valmimisprotsessi juhtimine, plaadimüügi korraldamine, reklaamindus ning kontserttuuri korraldamine koostöös Eesti Kontserdiga. Minu kohustuseks oli läbi viia kogu projekt, alustades stuudiotööst kuni plaadimüügi ja aruandluseni. CD-plaadi välja andmist teostasid eraisikuna ning antud töös esitlen organisatsiooni analüüsimise oskust suurima koostööpartneri (Eesti Kontsert) näitel.

Puzzle alustas tegevust 2012. a kevadel, kui noored Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia jazz- ja pärimusmuusikud (vt *Lisa 1*) otsustasid taaselustada Collage'i aegse helipildi ning tuua tolleaegse nostalgilise kõla ja regivärsi sümbioosi taas publiku ette. Koosmusitseerimise käigus loodi kooskõla Collage'i estraadist ja kaasaegsest džässmuusika esteetikast. Vokaalinstrumentaalansambel Collage, kes tegutses 1970.–1980. aastatel, on jätnud sügava jälje Eesti muusikamaastikule, tuues esmakordselt levimuusikasse regilaulu. Nende unikaalne kõla – segu džässist, tolleaegsest estraadimuusikast ning pärimusest, inspireeris Viljandi tudengeid ette võtma koostööprojekti. Koostöös Eesti Kontserdiga toimusid 12 – 16 märts Paide-, Estonia-, Jõhvi-, Vanemuise- ning Pärnu kontserdisaalides Puzzle kontserdid ning tuuri lõpetas kontsert TÜ Viljandi kultuuriakadeemias.

„Mustrimäng“ oli võimalus saada hea kogemus nii bändiliikmetele kui ka mulle, sest antud CD-plaat oli esimene suurem salvestamise projekt, milles osalesime. Puzzle projekti kutsus mind juhtima Eva-Lotta Vunder, kellega koostöös olin varemalt korraldanud ansambel Mixteti välisreise. Lisaks ansambli liikmetele oli projektiga tihedalt seotud ka salvestamise ja miksimise (vt *ptk 3.3.1, lk 18*) ning kontsertidel helimehe rollis olnud Janar Paeglis. Suure panuse andis plaadi kujundusse Tuuli Laumets, kes suutis ansambli muusika ja filosoofiliste mõtete põhjal kujundada Eesti CD-plaatide hulgas ainulaadse toote. Hooandja

projektiga tegeles Tõnu Särki, kes tegi Puzzlele video. Organisatsioonid, kelle abil sai projekt võimalikuks olid: TÜ Viljandi kultuuriakadeemia, Baltic Disc OÜ, Eesti Kontsert.

1.1 Muusikaturundus ja kultuuriline keskkond

Muusika tarbimine on viimasel kümnendil teinud läbi suure muutuse. Muusikat peetakse millekski, mis on tasuta. Suure interneti kasutamise levikuga on muusika tarbimine saanud digitaalse keskkonna. Internetis on suur hulk erinevaid keskkondi, mille kaudu artistid end müüvad, kuid reaalsuses on müük kahanenud ebaseadusliku allalaadimise (*downloading* – ingl k) tõttu. Esteetika CD-plaadi füüsilise formaadi ning hea helikvaliteedi suhtes on asendunud halvema kvaliteedi ja kaustaga arvutis, mis sinna saadi kahe klikiga ning mis kustutatakse kahe klikiga.

Kuigi muusika tarbimine on kasvanud, on muusika ostmine kahanenud. Muusika (näiteks CD plaadi) omamise asemel on tekkinud uus vorm, milleks on virtuaalne ligipääs muusikale. Inimesed ei ole nõus maksma millegi eest, mis on tasuta. Veebimuusikapoed on tõstnud helikvaliteedi CD-plaadile lähedasemaks ning internetis on palju lihtsalt kasutatavaid muusika kuulamise teenuseid (Spotify, iTunes, eMusic, Rhapsody jne) Plaadifirmad peavad keerulisel ajal kohanema ning leidma võimalusi juhatada tarbijad taas seadusliku muusika ostmise juurde. (Radbill 2013, lk 172-173)

„Muusikaäri ehitati üles sellele, et plaadifirmad identifitseerivad, rahastavad ja propageerivad kaubanduslikult elujõulisi artiste. Nõudlus artisti vastu loodi ja stimuleeriti propageerimise meedias, nagu näiteks live-sündmused, raadio, ja TV. Plaadifirmad rahuldasiid fännide nõudlust salvestuste järgi läbi materiaalsete formaatide, nagu vinüülplaadid, kassetid ja CD-d. Seetõttu ostsid ja omasid fännid oma lemmikartiste füüsilise salvestuse kujul.“ (Bernstein 2007, lk 41)

CD-plaadi välja andmine on praeguse plaaditööstuse kontekstis keeruline ülesanne, sest turg muutub kiiresti ning turundusstrateegiad ei jõua kiirete muutustega kohaneda. Seetõttu peavad kohanema kõik artistid ning ettevõtjad, kes sellel maastikul edukad tahavad olla. „Muusika ettevõtja on keegi, kes kasutab loovust, innovatsiooni ja julget eestvedamist, et

panna oma kirk muusika vastu ärisse, mis vaidlustab *status quo*-d ja millel on majanduslik väärtus“ (Radbill 2013, lk 8). Innovatsioon ning loovus on praegusel ajal edukuse aluseks, sest originaalsed lahendused ning julgus riske võtta, võivad tasuda heldelt. Ei tasu lootma jääda vanadele ja kulunud mudelitele, mis võisid töötada 20 aastat tagasi. Turu kiirete muutustega ei ole enam olemas ühtseid kindlaid strateegiaid, mis edu tagavad – artistid peavad leidma õiged meetodid vastavalt võimalustele ja turu tingimustele. „Mänedžerid kes süüdistavad publiku vähesuses väliseid tegureid, uskudes, et probleemid ei ole nende kontrollida, on tõenäolised läbikukkujad. Mänedžere, kes rakendavad oma turundusstrateegiaid vastavalt oma sihtgrupile, saadab edu.“ (Bernstein 2007, lk 10)

„Turundusele võib läheneda kahte moodi – üks on omane pigem peavoolu (*mainstream, ingl k*) artistidele ning teine kõrvalvoolu (*underground, ingl k*) omadele“ (Ojasild 2010, lk 7). Eesti kontekstis võib rääkida kahte sorti lähenemisest, mida saab eristada turunduskanalite kaudu. „Peavoolu puhul luuakse artisti kuvand vastavalt tema sihtgrupile, kellele on seda võimalik müüa. [...] Peavoolu artistidega tegelevad peamiselt suured plaadifirmad. Kõrvalvoolu artistide kuulajates võib selline lähenemine tekitada aga hoopis võõrastumist – nende fännid tahaksid subkultuurset kapitali, mida bänd endas kannab, siseringis säilitada; artistist pasundav massimeedia aga devalveerib jõuliselt seda hoolega hoitud ja kultiveeritud kapitali.“ (*ibid.*, lk 8) Artisti turunduse lähtepunktiks on kuvandi loomine. Kuvand (*brand – ingl k*) on see, mille abil seob artist end kliendiga. Kuvand on kvaliteedi kinnitus, millele tarbija saab loota.

Elame keskkonnas, kus iga inimene puutub päevas kokku tuhandete erinevate reklaamidega. Erinevate firmade logod ja kuvandid saadavad inimesi iga päev ning selles suures infohulgas peab informatsiooni palju filtreerima. Vabaturumajanduse tulemusel on igale võimalikule teenusele ja tootele palju erinevaid pakkujaid ning tarbijad teevad valikuid tuginedes kogemustele. “Inimesed teavad, mida nad tahavad ja tihti ei taheta võtta tundmatuid riske“ (Bernstein 2007, lk 10). Kogemused annavad tarbijatele kindluse usaldada ka teine kord mingit kindlat pakkujat. Kuvand on ühenduslüli, mis seob tarbija pakkujaga.

2. ORGANISATSIOONI ANALÜÜS

Käesolevas peatükis analüüsin projekti üht olulist koostööpartnerit, kelle initsiatiivil tekkis kollektiivil soov plaati salvestada. Koostöö tulemusena Eesti Kontserdiga sai võimalikuks viia läbi plaadiesitlustuur ning esitada Puzzle muusikat Eesti suurimates kontsertsaalides. Peatükis analüüsin SA Eesti Kontserdi missiooni ja eesmärke, struktuuri ning koostööd.

2.1 Organisatsiooni kirjeldus

„Tänapäevases käsitluses on organisatsioon inimühendus, kes tegutseb koos ühiste eesmärkide saavutamiseks ja keda on iseloomustatud kindla eesmärgi, strateegia, struktuuri ja tehnoloogiaga. Iga organisatsioon on kindlas keskkonnas. Keskkond on oluliseks organisatsiooni iseärasusi määravaks teguriks.“ (Virovere, Alas, Liigand 2008, lk 19)

„SA Eesti Kontserdi asutajaks on Eesti Vabariik, kelle nimel teostab asutajaõigusi Kultuuriministeerium. Sihtasutuse eesmärgiks on eesti muusikakultuuri säilitamine ja arendamine.“ (SA Eesti Kontsert põhikiri)

„Sihtasutus Eesti Kontsert, aastal 1941. a loodud Eesti Riiklik Filharmoonia järeltulija, on Eesti suurim kontserdikorraldaja, kes tegutseb laial muusikalisel alal, hõlmates sümfoonilist ja kammermuusikat, džässi, koorimuusikat ning elektroonilis-akustilist muusikat. Eesti Kontserdi peamine missioon ja ülesanne on kooskõlastada Eesti muusikategevust, korraldada kontserte ja algselt uusi muusikaprogramme. Tähtsal kohal on rahvusvaheliste kontaktide loomine ja hoidmine ning muusikainformatsiooni levitamine. Aastas korraldab Eesti Kontsert ligemale 800 kontserti nii Eestis kui välismaal. Eesti Kontserdi koosseisu kuuluvad ka rahvusvahelise tuntusega kollektiivid nagu Eesti Rahvusmeeskoor ning varajase muusika ansambel Hortus Musicus. Eesti Kontsert korraldab erinevaid rahvusvahelisi muusikafestivale - Saaremaa ooperipäevad, Seitsme Linna Muusikafestival, Tallinna Rahvusvaheline Orelifestival, Suure-Jaani

Muusikafestival, MustonenFestival, rahvusvaheline pianistide festival Klaver, Pärnu Ooperipäevad. Eesti Kontsert korraldab aastas ligemale 300 koolikontserti. Eesti Kontsert haldab ka Eesti suuremaid kontserdisaale - Estonia kontserdisaali Tallinnas, Vanemuise kontserdimaja Tartus, Pärnu kontserdimaja, Jõhvi kontserdimaja ning 2010. aastal taasavatud Peterburi Jaani kirikut. Kõik nimetatud kaasaegsete interjööridega saalid on suurepärase akustikaga ning mahutavad ligikaudu tuhat inimest.“ (Tutvustus)

2.2 Organisatsiooni missioon ja eesmärgid

„Missions peaks kirjeldama, mida organisatsioon teeb, kelle jaoks seda tehakse ja mida tahetakse saavutada. [---] See peaks olema üldsusele arusaadav, võimalikult lühidalt sõnastatud ning tulevikku suunatud lähenemisega.“ (Bernstein 2007 , lk 69)

Organisatsiooni missioon on õigustus organisatsiooni loomiseks ja on otseselt seotud selle organisatsiooni tuumikkompetentsi ning väärtustega. (Virovere jt 2008, lk 22)

Järgnevalt analüüsin sihtasutuse Eesti Kontsert missiooni ning eesmärgi. Eesti Kontserdi arengukavas on sõnastatud organisatsiooni missioon ning selle all reastatud eesmärgid järgnevalt.

„SA Eesti Kontsert väärtustab helikunsti ühiskondlikku positsiooni ja pakub Eesti elanikele hästi korraldatud ja parimas esituses kontserte“ (SA Eesti Kontsert arengukava).

Eesti Kontserdi missioon on sõnastatud arusaadavalt ning lühidalt. See annab ülevaate sellest, mis on organisatsiooni põhiväärtus, kellele seda pakutakse ning mida tahetakse saavutada. Missiooni täitmiseks on oluline sõnastada ka organisatsiooni eesmärgid, mis peaksid olema mõõdetavad. „Organisatsiooni ja grupi määratlemisel on üheks peamiseks tunnuseks „eesmärgid“. Organisatsioon võib koosneda grupist või gruppide ühendusest. Eesmärgid seovad üksikud grupid ja selle kaudu organisatsiooniks, kusjuures iga grupp peab tunnetama oma osa tervikus.“ (Vadi 2000, lk 258)

Missioonist tulenevaid eesmärke kirjeldab Eesti Kontsert järgnevalt: (SA Eesti Kontsert arengukava)

- * Eesti Kontsert korraldab kõrgetasemelisi kontserte kõikjal Eestis ja välismaal;
- * Eesti Kontsert hoiab ja suurendab publikut;
- * Eesti Kontsert populariseerib muusikat noorte hulgas, korraldades regulaarselt koolikontserte ja lastele suunatud muusikaprojekte;
- * Eesti Kontsert on usaldusväärne ja loominguiline koostööpartner nii Eesti kui välismaistele muusikaorganisatsioonidele, interpretidele ja heliloojatele;
- * Eesti Kontsert on Eesti interpreedi jaoks innustav, hooliv ja arendav tööandja;
- * Eesti Kontsert tutvustab välismaal Eesti muusikat ja loob seal esinemisvõimalusi Eesti interpretidele.

Eesti kontserdi arengukava on koostatud vastavalt organisatsioonikäitumise teooriatele ning teenib oma eesmärgi. Üleval toodud eesmärgid on sõnastatud korrektselt ja sobivad riikliku kontsertorganisatsiooni jaoks hästi. Arengukava kõige põhjalikum osa on eesmärkide täide viimise analüüs. Iga eesmärgi juurde on toodud kolm analüütilist kategooriat: 1) eesmärgi saavutamist mõõtvad andmed; 2) eesmärgi saavutamiseks tehtavad olulisemad tegevused; 3) eesmärgi saavutamiseks kavandatavad uued algatused. Neid kolme kategooriat võib nimetada organisatsiooni strateegiaks. „Organisatsiooni strateegia tähendab põhimõttelisi valikuid, kuidas jõuda seatud pikaajaliste eesmärkideni. Strateegiat võib vaadelda ka kui tegevuste ja ressursside jaotamise plaani ning prioriteetide paikapanemist. [...] Hea strateegia võib olla üks organisatsiooni olulisematest konkurentsieelistest, halb strateegia aga põhjustada valusat läbikukkumist.“ (Virovere jt 2008, lk 25) Suurte eesmärkide saavutamiseks on vajalik eesmärgid harutada väiksemateks osadeks, mille põhjal on võimalik planeerida vajalikke tegevusi. „Kõigepealt tuleb täpselt formuleerida eesmärk ja sellest tulenevalt ka ülesanded. Ülesannete täpne formuleerimine ja jagamine alaülesanneteks määrab ettevõtte struktuuri“ (*ibid.*, lk 23).

2.3 Organisatsiooni struktuur

„Organisatsiooni struktuur on tööriist, mille kaudu juhid suunavad ressursi nii, et kõik tööd saaksid tehtud. Organisatsiooni struktuur on organisatsiooni ametipositsioonide vaheliste suhete mudel. Organisatsiooni struktuuri loomisel on peaesmärgiks töö efektiivne jaotamine.“ (Virovere jt 2008, lk 23)

Eesti Kontserdi struktuur koosneb 13-st üksusest. Eesti Kontsert koosneb struktuuriüksustest, millesse kuuluvad administratiivsed, juhtivad ning korralduslikud osakonnad, kontsertkohad ning muusikalised kollektiivid. „Sihtasutuse struktuuri kinnitab nõukogu juhatus ettepanekul (SA Eesti Kontsert põhikiri, lk 12)“

EK koosneb järgnevatest struktuuriüksustest: (Riigietendusametuse Eesti Kontsert põhimääruse kinnitamine) haldusosakond, muusikaosakond, reklaamiosakond, kontserdiosakond, piletikeskus, Eesti Rahvusmeeskoor, Eesti Kontsertkoor, resideeriv kammeransambel, Vanemuise Kontserdimaja, Pärnu Kontserdimaja, Jõhvi Kontserdimaja ning Estonia Kontserdisaal.

C. Bartlett ja S. Ghoshal organisatsiooni struktuuri teooria kohaselt on Eesti Kontsert maatriks-organisatsioon. „Divisjonilise ehk jagusa struktuuri puhul luuakse osakonnad, mis vastutavad ühe toote iga etapi eest alates materjali ostmisest ja tootmisest kuni müügini. Multidivisjonilist organisatsioonistruktuuri nimetatakse ka M-struktuuriks.“ (Bartlett & Ghoshal, 1990) Sellise struktuuri puhul on organisatsioon jaotunud erinevateks osakondadeks, mille tegevust koordineerib juhatus. „Sihtasutuse juhtorganid on nõukogu ja juhatus“ (SA Eesti Kontsert põhikiri, lk 8). Eesti Kontserdi struktuuri saab kirjeldada kui multidivisjonilise struktuuri edasiarendust, mida nimetatakse maatriksstruktuuriks.

OSAKONNAD	Haldus-	Muusika-	Eelarve- ja finants-	Reklaam	Kontserdi-	Piletikeskus
Vanemuise kontserdimaja						
Pärnu kontserdimaja						
Jõhvi kontserdimaja						
Estonia kontserdisaal						
Eesti Rahvusmeeskoor						
Eesti Kontsertkoor						
resideeriv kammeransambel						

Joonis 1. Eesti Kontserdi osakondade struktuur

„Maatriks-organisatsioon võimaldab ühendada erinevaid ettevõtmisi tervikuks, kasutades seejuures ühte spetsialisti mitme projekti huvides üheaegselt“ (Vadi 2000, lk 272). Erinevate kontsertasutused peavad pidevalt tegema koostööd mitmete erinevate osakondade ning produtsentidega, mis annab põhjust pidada Eesti Kontserti maatriks-organisatsiooniks. Organisatsiooni tegevust koordineerivad haldusosakond, eelarve- ja finantsosakond, muusikaosakond, reklaamiosakond, kontserdiosakond, piletikeskus. Need osakonnad koordineerivad organisatsiooni kultuurilist kapitali, mida realiseeritakse läbi kontsertkohtade ning kollektiivide. Joonisel 1 on näha Eesti Kontserdi toimimise struktuuri, kus punaste joontega (paremalt vasakule) on tähistatud kollektiivide ja kontsertkohtade töö ning roheliste joontega (ülevalt alla) tähistatud osakondade töö. Joonte ristumisel toimub koostöö ning maatriks-organisatsioonile omaselt on lõpptulemusega seotud palju erinevaid osakondi.

2.4 Koostöö Eesti Kontserdiga

Plaadi kontserttuuri korraldamine toimus koostöös Eesti Kontserdiga, kelle üheks eesmärgiks on olla usaldusväärne koostööpartner muusikaorganisatsioonidele, interpretidele ja heliloojatele. Ansambel Puzzle on koosseis, kelle muusika sobib pigem kontsertsaali kui kultuuriklubisse. Koostöö Eesti Kontserdiga võimaldas korraldada kontserttuuri parimates kontsertsaalides üle terve Eesti (vt Lisa 2).

Eesti Kontserdi omanduses on Pärnu kontserdimaja ja Jõhvi kontserdimaja, kasutuses Vanemuise kontserdimaja, Estonia kontserdisaal ning Peterburi Jaani kirik. (SA Eesti

Kontsert arengukava) Lisaks Eestis asuvatele EK kontsertkohtadele toimus kontserttuuri raames kontserdid ka Paide kultuurikeskuses ning Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia mustas saalis.

Koostöö võimalikkusest räägiti Puzlega esimest korda juba 2013.aastal. Pärast menukaid kontserte nii Jazzkaarel kui ka Pärimusmuusika festivalil, näitas esimesena huvi üles Eesti Kontsert, mille tulemusena lepidi kokku, et CD-plaadi ilmumise korral võib kontserttuuri võtta EK plaanidesse. Üks esimesi tegevusi projektijuhina oli Eesti Kontserdiga suhtlemine ning koostööprojekti planeerimine.

3. KORRALDUSTÖÖ ANALÜÜS

Antud peatükis kirjeldan ning analüüsin projekti korraldusega seotud aspekte. Esimeses osas kirjeldan projekti eesmärgi ja planeerimist ning analüüsin võimalikke riske. Teises osas analüüsin meeskonda ning selle toimimismehhanisme. Seejärel kirjeldan kolmandas osas projekti tegevusi üksikasjalikumalt. Neljandas osas analüüsin tulemusi ning annan tehtud tööle hinnangu.

3.1 Projekti eesmärk ja planeerimine

Projekti eesmärk oli jäädvustada ansambel Puzzle tehtud muusika helikandjale, seda levitada ning seejärel viia läbi plaadi esitlemiseks kontserttuur. Eesmärgi saavutamiseks oli esmalt oluline teha plaan, mis hõlmab vajalike tegevuste ning võimalike riskide analüüsimist. Tegevuste ja strateegiate analüüsimist nimetatakse strateegiliseks planeerimiseks. „Strateegiline planeerimine aitab organisatsioonil arendada ja jagada visiooni oma strateegiatest, eesmärkidest, ülesannetest ja tegevustest. See defineerib organisatsiooni planeeritud trajektoori.“ (Bernstein 2007, lk 67) Riskide kaardistamine on oluline teadvustamaks võimalikke lahenduskäike, mille tulemusel saab põhjendada projektis tehtud valikuid. Risk võib olla ka põhjendatud ning tuua edu, kuid oluline on selle juures mõista valikuid mõjutavaid tegureid. Järgnevalt kirjeldan riskide maandamise protsessi.

„Riskianalüüs on protsess, mis hõlmab piirväärtuste ja piirnormide määramist, ohtude väljaselgitamist ja riski suuruse hindamist. Riski suurust hinnatakse tagajärje raskuse ja kahju tekkimise tõenäosuse suhtes. Riskianalüüsil tuleb hinnata nii iga üksiku riski suurust kui ka summaarse riski (erinevate riskide) suurust.“ (Riskianalüüsi käsiraamat 2012, lk 11)

Projekti edukaks sooritamiseks on oluline kaardistada riskid ning läbi mõelda võimalikud lahendused riskide kujunemisel. (vt Lisa 4) Riskianalüüs on oluline vahend projekti planeerimiseks. Täiesti riskivaba projekti ei ole võimalik teha ning reeglina tekivad

probleemid ootamatult. Selleks on oluline olla valmis igaks võimalikuks tagasilöögiks, et miski ei oleks ootamatu. „On olemas konflikt professionaalsuse, mis nõuab minimaalset riski ning riski julgustava loovust vahel“ (Radbill 2013, lk 24). Olles teinud põhjaliku riskianalüüsi, võib ettetulevaid ohte märgata juba varakult ning parim kaitse on hea ettevalmistus. Riskide võtmine võib olla ka teadlik ning vajalik tegevus.

Käesoleva projekti puhul oli riskide analüüsimine keeruline, sest helikandja välja andmisega kaasnevad kindlad tegevused ja riskid, mis erinevad olulisel määral tavapäraste sündmuste korraldamisel esile kerkivatest probleemikohtadest. Hoolimata esmakordsest kogemusest taolise projekti läbiviimisel, hindan riskide maandamist positiivselt. Riskide ette nägemine ning teadvustamine oli proovile panev ning arendav kogemus. Erinevate stsenaariumite teoreetiline läbi mängimine annab edaspidiseks enesekindlust langetada sarnastes olukordades otsuseid kiiremini.

Projektis oli mitmeid riske, kuid kõige rohkem tegemist oli kahe riskiga. Üks neist oli erinevate tegevustega tähtaegadest üle minemine. Kõige ohtlikumaks muutus salvestusaegade nappus ning ansambli liikmete tihe graafik, mistõttu jäi tootmisprotsessiks vähe aega. Teiseks ohuks oli rahasallikate nappus, mille tulemusel oleksime teinud odava ja lihtsa kujundusega plaadi.

Riskide hindamiseks kasutasin meetodit, mille puhul on välja toodud nii ennetavad kui ka korrigeerivad tegevused. Ennetav tegevus – tegevus, mis takistab ohu tekkimist. Korrigeeriva tegevusena mõistetakse sellist tegevust, mida teostatakse kui projekti käigus peaks ilmnenema oht. Projekti riskide analüüsimisel on hinnatud **ohtude tõsidust** (1-3 skaalal) ja **tõenäosust** (1-3 skaalal). Skaala selgitus: 1= madal; 2= kõrge; 3= väga kõrge. (vt Lisa 4)

3.2 Projekti meeskond

Võime ansamblis mängida on oluline oskus igale muusikule. Ansambel on nagu meeskond, kes tegutseb ühtsete eesmärkide nimel. Praktika näitab, et ansamblis mängides on võimalik ennast rohkem teostada, kui solistina. Eestis on ka silmapaistvaid soliste, kuid enamasti esinevad solistid saateansambli või mõne muu muusikalise koosseisuga. Selleks

on vajalik teadvustada, et ansamblis tegutsemine on võrreldav meeskonnas olemisega. Meeskonna abiga on võimalik saavutada paremaid tulemusi kui individuaalselt ning läbi selle saab indiviid iseennast teostada. „Grupis suudavad inimesed paremini toita mitmesuguseid ülesandeid, mis pole üksikisikule jõukohased“ (Virovere jt, lk 107).

Projekti meeskond ning tegevused jaotusid vastavalt inimeste erialadele ning pädevustele. Erinevad teooriad viitavad inimeste individuaalsetele oskustele, mis üksteise täiendamisel aitavad meeskonnal jõuda eesmärkide täitmiseni. Meeskonna defineerimisel on Brooks (2006) välja toonud kaks erinevat meeskonna definitsiooni. „Martin (2005) sedastab, et meeskond on väike ja ühtne rühm, mis töötab efektiivselt ja kooskõlastatult, olles keskendunud ühisele eesmärgile. [...] Katzenbach ja Smith (1999:15) pakkusid oma teedrajas uurimuses välja laiahaardelisema definitsiooni: meeskond on väikesearvuline inimkooslus, kelle üksteist täiendavad oskused on rakendatud ühise eesmärgi ning tegevussihtide saavutamiseks, kusjuures kõik liikmed peavad end nende saavutamisel ühtemoodi vastutavaks“. (Brooks 2006, lk 101)

Meeskond koosnes peamiselt TÜ Viljandi kultuuriakadeemia tudengitest ning projekti olulisem tunnetuslik eesmärk oli saada õpetlik kogemus plaadi välja andmisel. Ainus õppejõud, kes oli projektiga algusest lõpuni seotud, oli helistuudio juhataja Janar Paeglis. Teine mitte-tudengist meeskonna liige oli Tõnu Särki, kes valmistas Hooandja tarvis video. Ansambli kõik liikmed on kultuuriakadeemia muusikaosakonna tudengid ning üldistatult oli nende ülesandeks teha muusikat. Koostöös Eva- Lotta Vunderiga, kes oli ansambli algataja, eestvedaja ning kunstiline juht, viisime läbi kõiki tegevusi. Plaadi kujundas Tartu Ülikoolis õppiv kunstnik Tuuli Laumets. Koostöö Tuuli Laumetsaga oli huvitav, sest ka temale oli plaadi kujundamine esmakordne kogemus. Janar Paeglise ülesanded olid ansambli salvestamine ja salvestatud materjali miksimine ning kontserttuuril heli tegemine. Viljandi kontserdil oli valguskujundaja Ivar Piterskihh, kes valmistas kontserdiks ette visuaal- ja valgusshow ning viis seda ka kontserdil läbi.

Õppeaastal 2013/2014 ei olnud muusikaosakonna õppekavas muusikaturunduse- ning ettevõtluse õppeainet. Nendes loengutes õpitakse tundma ettevõtluse peamisi printsiipe ning bänditurunduse meeskonnatöö olulisust. Arvan, et projekti meeskonnatöö oleks saanud olla märgatavalt parem ja sujuvam, sest erinevad rollid, mida keegi projektis täitma

pidi, olid ebaühtlaste mahtude ja vastutusega ning meeskonnal puudusid varasemad kogemused. „Bändi tehes tuleks tekitada paindlik bändisisene rollijaotus, sest asjaajajate meeskonda ju pole. Igale pillimehele tekib lisaks loomingulisele panusele veel mõni kohustus.“ (Ojasild 2010, lk 34) „Rolli all mõistame ühiskonna või grupi poolt normatiivselt heakskiidetud käitumisviisi, mida oodatakse teatud kindlal positsioonil olevalt indiviidilt.“ (Virovere jt 2008, lk 43) Puzzle projekti alustades tundus minule loogiline, et „muusikud teevad muusikat ning korraldaja korraldab“. Reaalsuses see siiski nii lihtne ei ole, sest heade tulemuste saamiseks on eelduseks meeskonnaliikmete ühtne pingutus. „Siinkohal tuleb ilmtingimata meeles pidada, et bänd on kõigi liikmete ühine asi ning toimib siis, kui kõik liikmed asja (ja oma kohustusi) ühtemoodi tõsiselt võtavad ning kaasa mõtleavad.“ (Ojasild 2010, lk 34). Meeskonna põhimõtete ning toimimismeetodite kohta olen teadmisi kogunud mitmetes õppeainetes (organisatsioonikäitumine, organisatsiooni juhtimine ja projektitöö), kuid reaalsed teadmised ning oskused kujunesid siiski praktika käigus. Teoreetiline teadmine ilma praktilise kogemusega on meeskonna toimimise valdkonnas väärtusetu.

Projektiga liitudes lähtusin sellest, et mina kui kultuurikorraldaja pean tegema seda, mida kultuurikorraldaja õppinud on. Tundsin, et mina korraldajana pean end muusikutele tõestama, sest nemad ei ole korralduslikku õpetust saanud. Tunnetuslikult oli muusikutele omistatud musitseerimise roll ning minule kui projekti juhile, korraldamise roll. „Väga raske on teha meeskonnatööd, kui liikmete teadmiste ja oskuste tase erineb oluliselt, s.t osa liikmeid ei mõista arutletavat teemat täielikult, mille tagajärjeks on huvi vähenemine, mis omakorda põhjustab olukorra, kus osa liikmeid ei osale meeskonnatöös aktiivselt.“ (Virovere jt 2008, lk 125) Peab tunnistama, et projekti kulgemise käigus tekkis paljude ansambli liikmete hulgas teatav passiivsus, mis oli tingitud sellest, et muusikud ei tundnud end korraldustööga seotud tegemistes mugavalt. „Vähese eneseusaldusega inimesed varjuvad tihti rollide taha.“ (*ibid.*, lk 43) Projekti käigus tekkis „ühtse hingamisega“ meeskonnatunnetus alles lõppfaasis, kui toimus kontsertreis. Enne seda oli vaid üksikud inimesed protsessi käigus aktiivsed. Puzzle projektis tekkis seetõttu rollidevaheline konflikt. „Rollidevaheline konflikt tekib sellest, et ühel isikul tuleb täita liiga palju erinevaid rolle või sääraseid eriilmelisi rolle, mida on raske ühitada“ (*ibid.*, lk 44).

Kogu planeeritud tegevuse vältel oli projekti sisuliste asjade juhiks Eva-Lotta Vunder, kelle pädevuses oli otsustada erinevate kunstiliste tulemuste üle. Kuna ansambli liikmed

pidasid teda ansambli juhiks ning eestvedajaks, oli tal minu subjektiivsel hinnangul kõige suurem roll plaadile jõudnud muusika osas. Minu teha oli kõik korralduslik tegevus ning Eva-Lotta ülesanne oli luua sisu. „Rolliootused kujutavad endast kindlakujulise tegutsemise ja käitumise ootusi, mida rolli täitjale esitavad teised“ (*ibid.*, lk 43).

Suhtlus meeskonnas oli mitteformaalne, sest antud projekti puhul ei olnud vajalik omavahelist suhtlus reguleerida. „Definitsiooni järgi on suhtlemine inimestevaheline teabevahetuse protsess, mille käigus toimub vastastikune tajumine ja tundmaõppimine ning sotsiaalsete suhete jaluleseadmine“ (Virovere jt. 2008, lk 74) Suhtlus toimus vastavalt hetkeolukorrast tingitud vajalikkusest. Suhtlusviisid sõltusid suhtluses osalejatest ning pakilisusest. Informatsioon, mida pidi arutama terve meeskonnaga, kuid mis ei vajanud kohest lahendamist, jagasime e-maili vestluse teel. Tervet meeskonda hõlmavad pakilised küsimused lahendati koosolekute abil. Suur osa suhtlusest toimus ka telefoni teel.

3.3 Tegevuste kirjeldus

Projekti tegevused kestsid ajaperioodil 2013. a august kuni 2014. a mai. (vt Lisa 3) Tegevused jaotusid üldiselt nelja etappi, milleks olid salvestamine, helikandjaga seotud korraldustöö, kontserttuuri korraldus ja aruandlus. Projekti esimene etapp algas intensiivsete proovidega, mis olid vajalikud stuudioaja kokkuhoiu jaoks. Omamata spetsiifilisi teadmisi CD-plaadi tegemisest, alustasin informatsiooni kogumisega, et saada aru vajalikest tegevustest. Esimesed teadmised sain TÜ VKA kultuurikorralduse eriala vilistlaste Laura Kivik ning Sandra Perens loov-praktilistest lõputöödest. Need tööd olid plaaditootmise tegevuste planeerimiseks kõige relevantsemad ning ülevaatlikumad materjalid, mida antud teema kohta leida võis. Muusikatööstuse teooriad USA keskkonnas ei ole Eesti muusikamaastiku kontekstis sobilikud ning ei andnud mulle piisavalt spetsiifilisi vajaminevaid teadmisi. 2013. aasta sügisel alustasin tegevuste ja ajakava planeerimisega ning eelarve koostamisega. Detsembris koostasın Kultuurkapitali taotlused ning korraldasın video filmimise toetusplatvormi Hooandja projekti jaoks. Alates jaanuarist tegelesın peamiselt erinevate plaadi tootmisega seotud protsessidega ning kontserttuuri ettevalmistusega. Pärast plaadiesitluskontserte jätkus projekt aruandlusega ning pidin saatma Hooandja projekti toetajatele plaate.

Projekti alguses lepidi meeskonnas kokku, et oluline on märgata kõiki aspekte kogu protsessis ning nendest õppida. Ansambli oli oluline, et kokku mängitud muusika saaks jäädvustatud helikandjale. Plaadi ilmumine oli kokkuvõtte tehtud tööle ning hea kogemus kõigile. Pärast plaadi ilmumist ning kontserte lõpetas ansambel tegevuse, sest inimeste kohustused ja tegevused muutusid ning koos musitseerimine ei olnud enam võimalik. Järgnevalt kirjeldan projekti tegevusi valdkondade kaupa.

3.3.1 Salvestamine

Plaadi salvestamise esimene etapp oli valida välja lood, mida plaadile soovitakse. Terve ansambli jaoks oli oluline luua ühtne tervik ning siduda lood omavahe sisuliseks mõttelõngaks. Salvestamine toimus Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia muusikaosakonna helistuudios ning seda viis läbi Janar Paeglis. Salvestamine algas 2013. aasta augusti lõpus ning lõppes 2014. aasta jaanuaris. Pärast muusika salvestamist järgneb mahukas töö, mida nimetatakse laensõnaga „**miksimine**“ (*mixing* – ingl k). Miksimine tähendab salvestatud informatsiooni korrastamine ja töötlemine. „Miksimine on protsess, milles kõik individuaalsed salvestuse heliread ühendatakse nii, et luua võimalikult hästi kõlav versioon – *mix* „ (Sheperd 2009). Miksimisega tegeles samuti Janar Paeglis, kelle soovitusel saatsime plaadi Saksamaale lõppviimistlusse. Puzzle plaadi muusika viimase viimistluse ehk **masteri** (*mastering* – ingl k) tegi tunnustatud saksa helitehnoloog Christian Zimmerli. „Miksimises balansseeritakse instrumente, et saada igast laulust parim *mix*, masterdamises balansseeritakse lugusid üksteise suhtes, et saada hea järjestus. See võib varieeruda väga peenekoelistest tegevustest (...) kuni põhjalike päästemissioonideni kus on vajalik detailne lugude restaureerimine.“ (Sheperd 2009) Korraldusliku poole pealt jäi lõpptulemus ohtlikult viimasele hetkele. Pika salvestusperioodi tõttu lükkus masteri tegemine veebruari lõppu ning lõpptööde sai Saksamaal valmis 3. märts. Sel hetkel oli aeg kõige väärtuslikum ressurss, sest lõplike muusikafailide taga ootasid salvestamisluba, autoriõiguste lepingud ning plaadi tootmine.

3.3.2 Autoriõigused

Ansambel Puzzle muusika seisneb Collage'i muusika arranžeringutel. Muusika, mis jõudis helikandjale, oli sisuliselt täies mahus Aarne Vahuri Collage'i muusika edasiarendused. Autoriõiguste seisukohast on tegu keerulise projektiga, sest tegemist on mitme eri tasandiga muusikatööstustega. „Autoriõiguse seaduse eesmärk on tagada kultuuri järjepidevus ja kultuurisaavutuste kaitse, autoriõigusel põhinevate tootmisharude ja rahvusvahelise kaubanduse areng ning luua autoritele, teose esitajatele, fonogrammitootjatele, televisiooni- ja raadioteenuse osutajatele, filmi esmasalvestuse tootjatele, andmebaasi tegijatele ning teistele käesolevas seaduses nimetatud isikutele soodsad tingimused teoste ja muude kultuurisaavutuste loomiseks ja kasutamiseks.“ (Autoriõiguse seadus § 1) Collage'i muusikale rakenduvad autoriõiguse seadus, mille juriidiliseks kaitsjaks on Eesti Autorite Ühing (EAÜ). „EAÜ on loodud eelkõige selleks, et autorid ei peaks jälgima kõiki nende teoste kasutajaid ning kasutajad ei peaks otsima tohutut hulka autoreid, kellelt teoste kasutamiseks luba küsida“ (See on EAÜ).

„Autoriõigusega kaitstud muusikateose tõlkimine või arranžeerimine eeldab originaalteose autori nõusolekut (luba). Kui tahetakse arranžeerida või tõlkida eesti autori poolt loodud muusikateost, siis tuleb loa saamiseks pöörduda autori või tema pärija poole.“ (Kuidas saada tõlkimis- või arranžeerimisluba)

Helikandja seaduslikuks levitamiseks on vajalik teha Eesti Autorite Ühingule taotlus audiohelikandja litsentseerimiseks. Sellega taotleb helikandja väljaandja EAÜ/NCB luba helikandja paljundamiseks ning kohustub maksma seadusega ette nähtud litsentsitasu vastavalt taotluses deklareeritud andmetele. „Muusikateoste salvestamise õigusi esindav ühing on Nordisk Copyright Bureau (NCB), mis asub Kopenhaagenis. EAÜ-l on NCB-ga sõlmitud koostööleping, mille kohaselt lubasid muusikateoste salvestamiseks väljastab Eestis NCB nimel EAÜ juures asuv NCB osakond.“ (Muusikateoste reprodutseerimine ehk salvestamine)

„Mustrimängu“ puhul ei ole tegemist täielikult omaloominguga, kuid on seda siiski suurel määral. Rahvamuusika tööstuste määratlus ei ole nii lihtsasti piiritletud, kui seda on omalooming. Puzzle plaadi puhul oli tegemist rahvamuusikatööstuste tööstustega. Autoriõiguse seaduse järgi on muusika töötlemiseks vaja autori luba, kuid Collage'i

muusika autor Aarne Vahuri oli samuti end märkinud rahvamuusika arranžeerijaks – sellest tekkis segadus salvestatud lugude määramise ning piiritlemisega autorikaitse seisukohast.

Taotluses on vajalik sisestada muusikateoste pealkirjad õiges järjekorras, lugude pikkus, heliloojad, arranžeerijad, teksti autorid ning teoste autorite luba. Plaadi tootnud ettevõtte Baltic Disc oli kohustatud ootama NCB luba plaadi tootmiseks. Kui muusika masterist tagasi sain, saatsin kohe ka taotluse ning muusika Baltic Disc-i. Selleks, et saaks plaadi tootmisesse lubada, pidin pärast taotluse saatmist arve põhjal tasuma litsentsitasu, mis võttis aega mitmeid päevi. Seoses sellega tekkis projektis kõige pingelisem olukord, sest kontserttuurini oli jäänud kaks nädalat ning muusikateosed ei olnud oma lõplikku pikkust veel kindlalt saanud kuni need masterist kätte saime. Mitmete telefonikõnede ja e-mailide tulemusena oli Baltic Disc OÜ nõus plaadid kohe trükki saatma ning NCB kontorist jõudis kinnitus mõned päevad hiljem. Esimesed 200 plaati sain kätte tuuri esimese kontserdi päeval, mõni tund enne kontserti.

Helikandjale salvestatud muusika autor on Aarne Vahuri, kelle nõusolek oma muusika arranžeerida ja salvestada oli Puzlele vajalik. Taotlusesse märkisin lugude autoriks Aarne Vahuri ning arranžeerijateks kõik ansambel Puzle liikmed. Eesti Autorite Ühingule pidin maksma litsentsitasu 623,12 eurot. Eelarve koostamise jaoks tegin eeltööd suheldes erinevate pärimusmuusikutega, uurides rahvamuusika arranžeerimise tasusid plaadi salvestamisel ning keskmiselt arvati, et tasu on umbes 200-300 euro vahel. See oli ka kõige suurem erinevus planeeritud ja tegeliku eelarve vahel. Autoriühingu litsentsitasu suurust ei osanud projekti käigus ka EAÜ töötajad prognoosida.

3.3.3 Kujundus

CD-plaadi „Mustrimäng“ kujunduse teostas kunstnik Tuuli Laumets, kelle jaoks oli tegu esimese plaadikujundusega. Plaadi nimi „Mustrimäng“ tuleneb kolme erineva ajastu ning muusika suhtest omavahel, mis kumab läbi kõikidest lugudest sellel plaadil. Kolme mustri kokku põimimine ning üksteisega kõnelemine sai olulisimaks ideeks ka plaadi kujunduse osas. (vt Lisa 4)

Koostöö Tuuli Laumetsaga algas jaanuaris, kui muusika oli salvestatud ning saime kujundajale inspiratsiooniks Puzzle muusikat jagada. Koostöö tulemusel sündis kokkulepe, et plaadi kujundus tuleb kõigist seninähtud CD-plaatidest teistsugune ja uudne ning see, et tahame leida võimalused anda iga detailiga selle ümbrise disainis edasi kindlaid väärtusi ja sõnumeid.

Plaadiümbris on tehtud taaskasutatud papist, mis on töödeldud ning lamineeritud. Taaskasutatud materjalist ümbrise tegemine oli vastavuses projektiga seotud inimeste väärtushinnangutega hoida loodust ning taaskasutada vanu materjale. Planeeritud plaadiümbris ei olnud standardsete mõõtude ja kujuga, mistõttu tellisime eritellimusena tunduvalt kallima eripakendi kujunduse. Minu, kui projektijuhi põhimõte plaadi kujundamise juhtimisel oli selgelt eristuda ning mitte piirata kunstniku loovust.

Ümbrise nõudliku kujunduse tõttu pidasid suuremad plaaditootjad seda võimalikuks vaid käsitööna tehes, mis oleks olnud kulukam ning halvema kvaliteediga. Töö võttis vastu OÜ Baltic Disc, kes pidasid „Mustrimängu“ kujundust heaks ning tehtavaks. Siiski, ei suutnud Baltic Disc- i masinad ümbrise 84 auku korralikult papist välja lüüa, mille tulemusel tegi tootmisosakond kaks nädalat käsitööd ning lükkasid ja lõikasid ümbrisest auke välja. Võib öelda, et „Mustrimäng“ plaadiümbris on poolenisti käsitöö. Tootmisjuht arvas, et tegu on ainulaadse plaadiga Eestis, sest nii keerukat kujundust ei ole varem tehtud ning sellest kogemusest õppis ta paremini tundma Baltic Disc- i võimalusi. Sellegipoolest oli koostöö meeldiv ning hindasime seda kogemust kõrgelt.

CD-plaadil tõusevad mitmesugused mustrid esile nii muusikas kui ka kujunduses. Muusika ja plaadikujundus on omavahel kooskõlas ja täiendavad üksteist, et valitseks sisu ja vormi ühtsus ning idee saaks olla terviklik. Arvan, et „Mustrimäng“ on suure kunstilise väärtusega helikandja. Iga detaili tähendusrikkus, põhjendatus ja mõtestatus annavad plaadile kvaliteedi. Plaadiümbrise kujundaja Tuuli Laumets suutis tabada ansambli muusika olemust ning filosoofiat ja anda seda edasi visuaalselt.

3.3.4 Kontserttuur

Plaadi salvestamisega sai kinnitust ka suvel räägitud koostööprojekt Eesti Kontserdiga. Alustasime koostööd tingimuste läbirääkimisega ning kontsertkohtade ja kuupäevade kinnitamisega. (vt Lisa 2) Lisaks viiele Eesti Kontserdi kontserdile, lõpetasime tuuri Viljandi kultuuriakadeemias. Kontserttuuri korralduses jagunesid tegevused kahte kategooriasse, milleks olid ettevalmistavad- ja kohapealsed tegevused.

Eesti Kontserdi poolseks kontaktiks oli produtsendi assistent Tiiu Valper, kellega koostöös korraldasime viis esimest kontserti ülal toodud nimekirjast. Pr. Valper kinnitas ajad kontsertsaalides, jagas mulle kontsertkohtade kontakte ning andis juhtnöörid edasiseks tegevuseks.

Esmaseks ülesandeks oli edastada Eesti Kontserdile ansambli tutvustus, et EK saaks kontserdid välja kuulutada ja piletid müüki panna. Teine ülesanne oli kujundada Eesti Kontserdi standardsest kujundusest eristuv Puzzle plakat, mis oleks meeldejääv, pilkupüüdev ning eriline. (vt Lisa 5) Plakat valmis Tuuli Laumets ja EK kujundajate koostöö tulemusena.

Suurte kontsertide korraldamises on oluline jagada detailset informatsiooni ansambli tehniliste vajaduste kohta. Tuuri viis kontsertmaja on kõik erineva tehnilise võimekusega ning selleks pidin edastama ansambli tehniliste vajaduste nimekirja kõikide kontsertkohtade tehnikutele. Helipult, instrumendid ning instrumentide võimendid olid ansambli liikmete ning TÜ VKA omad. Üks osa kokkuleppesest Eesti Kontserdiga oli see, et nad võimaldavad kõikides kontsertpaikades kogu tuuri vältel Puzzle ansamblile vajamineva tehnika. Enne kontsertide toimumist leppisin kokku heliproovi ajad ning vajalikud tingimused.

Kontsertide reklaami eest hoolitses Eesti Kontsert. Puzzle plakatid olid kõikides EK plakatistendidel üle terve Eesti. Samuti olid reklaamklipid vikerraadios ning ETV kultuuriteadete „Eesti Kontsert kutsub“ rubriigis. Aktiivne reklaamitöö käis ka sotsiaalmeedias – Facebooki keskkonnas ostsin postituse reklaami teenuse, mille tulemusel jõudis Hooandja projekt ligi 15 000 inimeseni.

Kontsertpaikades pidin esimesena tutvuma kohalike tehnikutega ning võimalustega, pärast mida sain kogu vajamineva informatsiooni edasi anda ansambli liikmetele. Ansambli heliproovi ajal tegelesin plaadimüügi korraldamisega, töin ansambli liikmetele *backstage* i vett, mahla ja mingisugust toidupoolist. Minu peamised tegevused olid:

- jagada informatsiooni kontsertpaiga personali ning ansambli vahel;
- korraldada plaadimüük;
- luua ansamblile head tingimused *backstage* iis;
- vajadusel aidata tehniliste probleemidega.

Ühel juhul, Jõhvi kontserdimajas, pidasin vajalikuks teha ise live-valgust, sest tollel hetkel olid kontserdimaja mõlemad valgustajad puhkusel. Tahtsin luua igal kontserdil ka visuaalselt sobiva õhkkonna, mis toetaks muusikalist elamust. Olen alati pidanud väga oluliseks kontsertide puhul luua lisaks akustilisele kunstile ka visuaalset kunsti. Teadmised ning kogemused heli- ja valgustöö praktikumi õppeainest ning töötamisest Viljandi Pärimusmuusika aidas, aitasid mul seletada tehnikutele oma visiooni valgustuse kohta. Kõige suuremat rolli mängis visuaal-ja valgusshow Viljandi kontserdil, kus visuaalne kunst oli muusika järgi ette valmistatud – see mõjus võimsa sümbioosina TÜ VKA *black boxis*. Idee luua valguse ja helipildi tervik tekkis mul juba pikalt enne kontsertide toimumist. Selle tarvis tegin koostööd Ivar Piperskihihiga, kes tutvustas mul erinevaid lähenemisi ning võimalusi valgusshowks. Tänu sellele, et olin loonud endale visiooni valgusshowst, mõjusid need võimsalt ka Pärnu ja Tartu kontserdimajades, kus valgust tegid kohalikud tehnikud.

Sarnaselt CD-plaadi kujundusele ja kontsertide plakatitele, oli minu visiooniks korraldada ka stiilne kontsert, mis eristuks tavapärasest kontserdist tugevalt. Andsin endast parima, et publikule jääks kontsertidest kustumatu emotsioon. Minu kui korraldaja jaoks on tähtis pakkuda kliendile maksimaalselt professionaalset teenust ning läbi selle pakkuda meeldejäävat positiivset elamust.

3.3.5 Levitamine ja reklaam

Peamine viis plaatide levitamiseks on sellega tegelevate ettevõtete kaudu, kuid CD-plaadi müümine levitajate kaudu ei ole väga lihtne. Plaadimüügi korraldamine on minu jaoks endiselt murekoht selle projekti juures. Puzzle „Mustrimäng“ ei ole selline plaat, mida müüksid jaekauplused ning levitajad on koostöö suhtes valivad. Tegutsemise lõpetanud ansambel ei ole kindlasti levitajale atraktiivne koostööpartner ning selle pärast ei saa seda meetodit kasutada. „Poodidel (vähemalt kettidel) on enamasti välja arvestatud, palju iga koht plaadipoe riulis maksab – kui plaat ei müü, siis visatakse see välja. Iseseisva artisti puhul on aega 3-4 nädalat, et ühikud plaadipoes nõ täis müüa.“ (Ojasild 2010, lk 28) Plaatide levitamisel pidasin mõistlikult korraldada seda ise. Parim võimalus plaadimüügiks on kontsert, sest just seal loob ansambel inimestega läbi enda muusika emotsionaalse sideme. Plaadimüügi võimalustest Abraham's Café näitel kirjutas Perens (2013, lk 13) oma lõputöös – pärast nelja kuud plaadimüüki oli poodides müüdud plaate 24 ning seda, et suurem osa müügist toimub siiski kontsertide ajal kohapeal või käest kätte.

Puzzle plaate saab osta ansambli liikmete käest, Puzzle Facebooki lehe kaudu ning Viljandi Pärimusmuusika aidast. Arvan, et see vastab ka nõudlusele ning ei sobi kokku peavoolu meediaga. „Mustrimäng“ on kindel kõrvalvoolu tüüpi plaat, mida huviline peaks natukene otsima. (vt *ptk 1.1*) „Sõltumatud artistid loovad enda kuvandit vaikselt ja sihikindlalt. Tekitatakse huvi mingis kitsamas ringis, saadetakse demod „õigesse kohta“, antakse mõned esinemised jne. Ei suruta ennast peale, pigem vastupidi. Kuulajatel jääb nii mõnigi kord tunne, et tahaks veel infot, kuid seda pole.“ (Ojasild 2010, lk 8)

„Mustrimängu“ tiraaž oli 1000 plaati, millest EAÜ lepingu kohaselt 700 oli ette nähtud müümiseks ning 300 tasuta levitamiseks. Plaadimüük Hooandja projektis, kontsertidel ning Pärimusmuusika aidas on kokku umbes 290 plaati. Lisaks veel ansambli liikmete müügiplaadid, mille kohta täpsed andmed puuduvad. Plaadi hind on fikseeritud – 10€. Pärimusmuusika keskus müüdi plaati 10 euroga, mis jagunes nii, et 6,4 eurot plaadil teenis Puzzle ning 3,6 eurot Pärimusmuusika keskus. Saatsin plaadid mitmetele Eesti muusikaajakirjanikele arvustamiseks (vt *Lisa 7*), raadiotesse, raamatukogudesse ning arhiividesse. Plaat kinkisime ka kõikidele kontsertkohtadele, TÜ VKA-le, kujundajale, Hooandja video tegijale ning veel mitmetele projektiga seotud inimestele. Käesoleva tööga projekti kokku võttes olen toonud plaanidesse plaatide suure levitamise ilma rahata. Arvan,

et strateegilistesse kohtadesse plaadi saatmine võib veel mingisugust kasu tuua. Tahan saada plaadid reklaaminduse ning turundusega seotud ettevõtetesse Eestis, sest ei ole välistatud võimalus, et seda kasutatakse reklaamis või mõnel muul otstarbel.

Projekti reklaam toimus peamiselt sotsiaalmeedias läbi ansambli Facebooki konto. Suurem kampaania toimus Hooandja projekti ajal ning pärast kontserte kuulutasime välja plaadimüügi Facebooki kaudu. Kontsertide reklaami teostas Eesti Kontsert kultuuriuudiste, raadioreklaami ning plakatitega. „Enamasti tekitavad reklaamid tootes teadlikkust, mõnikord annavad ka toote kohta teadmisi, harva näitavad tooteerinevus ning väga harva rõhuvad toote ostule. See on põhjus, miks ainuüksi reklaamist on vähe. Müügiesindus on see, mis ajendab ostma. Müügiesindus peab toote paremate külgede esiletoomise ja eduka müügi nimel tööd tegema.“ (Kotler 2003, lk 15) Reklaam ja müük on lahutamatud osad ning heaks toimimiseks on vaja mõlema aspekti kohta toimivaid strateegiaid. Vähene rõhk reklaamile antud projektis tulenes sellest, et müügiesindus ei läinud rakendusse ansambli tegevuse lõpetamise tõttu.

3.4 Eelarve ja selle täitmine

Esialgset eelarvet koostades toetusin suurusjärgude mõistmiseks peamiselt teistele CD-plaadi ilmumisega seotud loov-praktilistele töödele. Eelarve koostamine oli üks esimesi tegevusi, mille tulemusel sain aimu läbiviidavate tegevuste ning vajaminevate rahaliste ressursside suurusjärgust. Projekti eelarvet koostades tuginesin teiste inimeste kogemusele, mis ei andnud täielikult tõeseid teadmisi tegeliku eelarve kujunemise kohta. Seonduvalt autoritasude ning helikandja kujundusega, võivad CD-plaadi tegemise kulutused varieeruda. Projekti tehingud tegin eraisikuna ning rahaline liikumine toimus minu isikliku pangakonto kaudu. Projekti eelarves on kajastatud kõik kulud, mis olid seotud: plaadi tootmisega, Hooandja projektiga, EAÜ-ga, kontsertreisi välise transpordiga, Facebooki reklaamiga ning meeskonna honoraridega. Eesti Kontserdi piletitulu ning kontsertpaikade tööjõukulud ja tuuri transpordikulu ei ole eelarves kajastatud täpsete andmete puudumise tõttu. Käesolevas peatükis kirjeldan täpsemalt projekti eelarvet ning selle täitmist.

Projekti rahastamiseks esitasin taotluse Eesti Kultuurkapitalile 20. detsember 2013. Taotlesin projekti jaoks toetust helikunsti sihtkapitalist ning taotletavaks summaks oli 1000

eurot. „**Helikunsti sihtkapitali** tegevuse eesmärk on professionaalse muusikakultuuri edendamine ja säilitamine. [---] Projektitoetuste eesmärk on Eesti helikunsti kõrgel tasemel püsimisele, arengule ja uuenemisele oluliste tegevuste toetamine.“ (Preemiate, stipendiumide ja toetuste määramise kord) Taotletud summa rahuldati ning 1000€ projekti tuludest tuli KULKA Helikunsti sihtkapitalist. Lisaks taotlesin Eesti Kultuurkapitali Viljandimaa ekspertgrupist, mille abil sain eelarvesse taotletud 200 eurot juurde.

Tabel 1. Projekti eelarve seisuga 8. jaanuar 2016

KULUD	PLANEERITUD KULU (€)	EELARVE TÄITMINE(€)	TULUD	PLANEERITUD TULU (€)	EELARVE TÄITMINE(€)
CD-plaadi tootmine	1200	1836	KULKA Helikunst	1000	1000
Plaadi salvestamine ja miksimine	600	720	KULKA Viljandi	200	200
EAÜ litsentsitasu	250	623,12	Hooanja projekt	1200	2125
Plaadi masterdamine	600	550	Advokaadibüroo sponsorlus		500
Plaadi kujundus	200	200	Plaadimüük 10€/tk	1500	910
Hooandja video	100	120	Plaadimüük EPMK 6,4€/tk		211,2
Asendusliikme honorar	300	300	Meeskonna vabatahtlik töö	1500	2000
Projekti transpordikulud	400	238,12			
Facebooki reklaam		22			
Hooandja arve	50	106,35			
Kontserttuuri söök		209,22			
Meeskonna töötasu	1500	2000			
Muud kulud	200	250			
KOKKU	5400	7174,81		5400	6946,2

Eelarve täitmise juures oli suureks abiks Puzzle poole pöördunud sponsor OÜ Advokaadibüroo Kasak & Missik, kes toetas Puzlet 500 euroga Hr. Kasaki panus oli oluline täiendus projekti eelarvesse. Kahjuks selleks hetkeks kui kokkuleppe sõlmisime, olid plaadiümbrised juba trükitud ning plaadil hr Kasakit tänada ei saanud, küllagi mainiti ning tänati suurtoetajat igal kontserdil.

Oluline sponsor oli ka TÜ Viljandi kultuuriakadeemia, kelle logo jõudis ka plaadiümbrisele. TÜ VKA panustas Puzlesse läbi selle, et võimaldas terve plaadi salvestamiseks vajalikku studioaega. Reeglina on helistuudiote rendihind umbes 10€/tund. Studio suures mahus kasutamine oli TÜ VKA toetus Puzzle plaadi valmimisele. Täpsete stuudiotundide teadmise korral oleks võimalik anda täpne hinnang toetuse suurusest rahalises vääringus, kuid ümardades võib öelda, et kogu plaadi salvestamisel kulus umbes 70-80 tundi ehk 700-800 eurot. TÜ VKA sponsorlus ei kajastu eelarves, sest

salvestamisperioodil stuudiotunde kokku ei loetud ning seetõttu on keeruline kokku arvutada täpseid toetuse summasid.

Hooandja.ee on ühisrahastusplatvorm, mille abil on võimalik rahaliselt projekte toetada. Tänu Hooandjale on projekti võimalik paremini prognoosida ning annab vajalikud ressursid juba võib-olla enne plaatide füüsilist olemasolu. Puzzle hooandja projekti eesmärk oli teenida 2100 eurot. Projekti toetas kokku 131 inimest ning kogutud summaks oli 2125 eurot.

Projekti läbiviimisel olin arvestanud, et ansambel teeb „vabatahtlikku tööd“. Kuna andsin plaadi eraisikuna välja, kajastasin ansambli salvestamistegevust kui meeskonna tööd. Koos muusikutega arvutasime hüpoteetilise tasu, millega sellist projekti võiks teha. Eelarve täitmises olen toonud suurema meeskonna tasu seoses salvestusperioodi pikenemisega.

3.6 Projekti tulemused ja hinnang

Antud projekti puhul on märkimisväärne fakt, et peaaegu kõik liikmed projekti meeskonnas olid tudengid. Erinevate ülesannetega puutusid inimesed kokku esmakordselt ning varasemaid eelteadmisi omamata. Subjektiivsel hinnangul arvan, et projekt õnnestus sellisel kujul, kuidas see planeeritud oli.

Kõige positiivsem aspekt projekti puhul on valminud toode. „Mustrimäng“ ületas minu esialgsed ootused ning esimene „korralduslik visiitkaart“ on valminud. Arvan, et ansambel võib plaadile salvestatud muusika üle uhkust tunda, sest muusika kõlab professionaalselt ning kiidusõnu jätkus ka kriitikutel. (vt Lisa 7) Muusika on ilus ning heakõlaline, millel on ka suur osa heliinseneridel, kes tegelesid salvestatud muusika järeltöötusega.

Oluline osa „Mustrimängu“ tervikust on ka plaadi kujundusel, mis on sama kõnekas kui plaadi muusika. Arvan, et suutsime luua plaaditurule midagi uut ja huvitavat juba olemasolevate plaatide kõrvale. Plaadikujundus on üks osa eelarvest, mis vajadusel oleks pidanud koomale tõmbuma, kuid sponsori hr. Kasaki toetusel sai kujunduse kõige keerulisem versioon reaalsuseks.

Korraldatud kontserdid olid publikumenu suhtes pigem ootuspärased ning keeruline on hinnata, kas külastatavus oli pigem positiivne või negatiivne näitaja. Positiivne oli Tallinna kontserdi külastatavus, sest Estonia Kontserdisaali põrandal olevad kohad olid ca 75% täis. Samuti oli meeldivalt palju publikut Tartu kontserdil. Jõhvi kontserti külastas hinnanguliselt 70-100 inimest ning Paides ja Pärnus oli publikut 30-40 inimest. Kindlasti oli tuuri parim kontsert Viljandis, sest TÜ VKA *black box* täitus inimestest viimase piirini ning publiku seas käis jutt, et tegu võib olla selle saali rekordiga. Arvan, et kontserttuuri külastas kokku hinnanguliselt umbes 900 inimest. Viljandi kontsert erines eelnevatest, sest see oli külalistele tasuta ning Eesti Kontserdil selle kontserdiga seost ei olnud.

Projekti kõige negatiivsem aspekt on isiklikul hinnangul plaadimüük. Enne kontsertreisi pidasin võimalikuks, et 30% publikust ostab pärast kontserti plaadi. Plaadi hinnaks oli 10 eurot ning kontsertidel mainisid muusikud plaati korduvalt. Tihti ütlesid inimesed, et neil puudub sularaha ning kontsertidel käisid ka Hooandja.ee keskkonnas plaadi ostnud inimesed. Plaadiesitlustuuri müük oli hinnanguliselt umbes 10% kogu publikust ehk plaate müüdi kokku 91.

Pärast CD-plaadi ilmumist ning kontserttuuri tajus terve meeskond aktiivse tegevuse lõppu. „Projekt on ühekordne täpselt määratletud eesmärgiga ajutine ülesanne, mis tuleb lahendada tähtaegselt, kasutades selleks kindlaks määratud ressursse“ (Perens 2001, lk 7). Projekti kindlate ajaliste piiride omadus on mul meeles alates esimesest projektitöö loengust ning kogu tegevuse käigus oli tajutavaks lõpuks kontserttuur. Pärast „Mustrimängu“ ilmumist tekkisid inimestel teised isiklikud kohustused ning vajalikud plaadimüügiga seotud tegevused jäid tegemata. Projekti tunnetuslik lõpp oli minu jaoks aruandluse tegemise ajal. Saatsin KULKA-sse aruanded, tänasin toetajaid ja sponsorit ning saatsin plaadid hooandjatele.

ENESEREFLEKSIOON

Projektis osalemine oli hea võimalus saada esimene kogemus muusikaturunduse valdkonnas. Suhtusin sellesse kui võimalusse ennast arendada ja õppida tundma valdkonda, millega end tulevikus siduda plaanin. Eestis on antud teema kohta piiratud hulk teoreetilisi materjale ning kõige parem viis õppimiseks on asju ise läbi tehes. Projekti alguses tundsin pidevalt, et võin teha midagi valesti või mingi oluline asi jääb tegemata ning sellest kannatab kogu ansambel. Kontsertide korraldamise puhul tundsin end mugavalt, sest sündmuste korraldamisega olen tegelenud aastaid. Plaadi tootmise puhul pidasin kõige nõrgemaks küljeks autorikaitsega seotud tegevusi. Ebakindlust suurendas minu teadmatus, et CD levitamise jaoks on vajalik täita palju paberimajandust, milleks on erinevad litsentsid, load, lugude registreerimised jms vajalik CD-plaadi seadusliku levitamise jaoks. Olin pidevas kontaktis EAU ja NCB töötajatega, tänu kellele sain ka antud teemas enesekindlamaks ning teadlikuks.

Projekti peamine tulemus (CD-plaat) on minu hinnangul suurepärase. Õppimisprotsessi käigus on väiksed järeleandmised lubatud, sest tõeline visadus tuleb alles siis, kui asju on palju kordi läbi tehtud. Esimese plaadi-projekti õnnestumine annab julgust võtta sama teekond uuesti ette ning seekord juba oluliste kogemuste võrra rikkamana kui eelmine kord. Hästi läks ka kontsertidega, sest võib öelda, et tuur möödus viperusteta. Kontserttuuri jooksul kasutasime suures koguses erinevat tehnikat ning igasuguste tehniliste probleemideta teha kuus kontserti on kahtlemata positiivne tulemus. Kontserdid kõlasid hästi, ansambel nägi hea välja ning publik oli rahul.

Üks oluline aspekt, mis ei läinud ideaalselt, oli meeskonnatöö. Enne minu liitumist oli ansambel koos musitseerinud juba üle aasta ning kollektiiviga liitumine ei ole lihtne ülesanne. Kuna minu roll ei olnud niivõrd ansambliga koos stuudios lindistada, vaid leida võimalused projekti elluviimiseks, oli minu ning ansambli liikmete suhtlus kasin. Tagantjärele analüüsides arvan, et see on olulisim komponent mida oleks pidanud tegema teisiti.

Isiklikul tasandil arvan enda suurimaks veaks selle projekti ajalist piiritlemist. Alustades tegevustega, oli projekti mõtteliseks lõpuks kontserttuur. Pärast kontserte, aruandlust ning plaatide hooandjatele saatmist pühendasin end järgmisele projektile ning lasin mööda võimaluse tegeleda aktiivselt plaadi müümisega. Viga oli selle projekti tajumine projekti definitsiooni järgi. Olen õppinud sellest kogemusest ning järgmisel korral alustan plaadi projekti mõttega, et projekti lõpp on siis, kui tiraaž on läbi müüdud. Olin täitnud enda esmase eesmärgi, milleks oli teenida plaadimüügiga tagasi tehtud kulutused ning saavutada eelarves tasakaal. Edasine plaadimüük oli raskendatud, sest ansambel otsustas lõpetada tegevuse ning tegutsemise lõpetanud koosseisu CD-plaati ei ole ükski suurem plaadipood nõus müüma. Projektiga seotud inimeste jaoks oli kontserttuur tehtud töö kokkuvõte.

Järgmisel korral annaksin endast parima, et leida plaadile sama edukalt rahastust, nagu „Mustrimängu“ puhul. Samuti on kasulik leida suuri koostööpartnereid ning sponsoreid. Teisiti korraldaksin meeskonnatöö ning jaotaksin ülesandeid kõikide liikmete vahel võrdselt, vältimaks rollikonflikti. Järgmisel korral suhtun plaadi müüki tõsisemalt ning ei lõpeta projektiga enne, kui olen saavutanud hea plaatide müügi. Sellele aitaks kaasa projekti alustamisel ansambliga ka müügistrateegiate planeerimisega.

Arvan, et olin kogunud piisavalt teoreetilisi teadmisi selle projekti läbi viimiseks. TÜ Viljandi kultuuriakadeemias läbitud õppeained on andnud mulle enesekindluse tegeleda projektidega paljudest erinevatest valdkondadest. Projektijuhtimise loengutes omandatud teadmised aitasid leida rahastust ning mõelda välja finantsplaan. Organisatsiooni käitumise ja juhtimise õppeainetes õppisin tundma erinevaid strateegiaid tegevuste läbi viimiseks ning inimestega suhtlemiseks. Heli- ja valgustehnika praktikumidest sain teadmisi tehnika kohta. Kogemused ettevõtlusõppes andsid arusaamise ettevõtlusega seotud tegevustest ning mõttemudelitest. Arvan, et isegi tugevate teoreetiliste teadmiste puhul on vajalik ise praktiliselt tegevused läbi viia. Pärast projekti asutasin ka osaühingu, mille abil on plaanis anda tulevikus veel erinevate kollektiivide heliplaate välja.

Projektist kogutud teadmised ning kogemused on minu jaoks väga olulised. Nende abil olen teinud suure arengu meeskonna juhtimise- ja tegevuste planeerimise osas. Varem olin küsimuste esitamise ja inimestega suhtlemise osas arglik, kartsin välja näidata mingite teadmiste puudumist ning pidasin seda nõrkuseks. Arvan, et on parem tunnistada oma vigu ning nendest õppida, kui mitteteadmist varjates põruda.

KOKKUVÕTE

Käesolev kultuurikorralduse eriala loov-praktiline lõputöö andis ülevaate ansambel Puzzle CD-plaadi „Musttrimäng“ tegemise protsessist ning kontserttuuri korraldusest. Projekti kirjeldamiseks ning analüüsimiseks kasutasin meetodeid kultuurikorralduse õppekavast saadud teadmiste põhjal. Projekti peamine eesmärk oli jäädvustada ansambel Puzzle tehtud muusika helikandjale, seda levitada ning seejärel viia läbi plaadi esitlemiseks kontserttuur. Teine eesmärk oli õppida tundma plaadi tootmise protsessi nüansse. Töö esimeses osas kirjeldasin projekti ning analüüsisin muusikaturunduse hetkeolukorda vastavalt kohalikule kultuurimaastikule. Seejärel teises osas analüüsisin Eesti Kontserdi kui organisatsiooni missiooni, eesmärke ning struktuuri. Kolmandas osas kirjeldasin projekti eesmärke, planeerimist, meeskonda, tegevusi, eelarvet ning tõin välja peamised tulemused ja järeldused.

Ansambel Puzzle koosneb TÜ Viljandi kultuuriakadeemia muusikaõppekava tudengitest. CD-plaadil „Musttrimäng“ kõlab 12 lugu, mis on arranžeringud ansambel Collage'i muusikast. Plaadi esitlemiseks viisime läbi kontserttuuri koostöös Eesti Kontserdiga. Kontserdid toimusid Tallinas, Tartus, Pärnus Jõhvis, Paides ning Viljandis.

Pean „Musttrimängu“ enda esimeseks tähtsaks korralduslikuks saavutuseks. Projektis pidin rakendama erinevaid kultuurikorralduse erialal õpitud teadmisi. Projekti käigus leidsin suuri koostööpartnereid ja sponsoreid, taotlesin kultuurkapitali toetust, juhtisin meeskonda, korraldasin kontserte ning täitsin isegi valguskujundaja rolli. Usun, et tulemused olid positiivsed ning esmakordse plaadi tootmise kogemusel on suur roll minu kui korraldaja arengus.

Hindan seda kogemust kõrgelt ning olen kindel, et saadud teadmised aitavad mind ka tulevases elus. Kultuurikorralduse õppekava tugevused tõusevad esile praktilise töö käigus ning omandatud laialdased teadmised võimaldavad tehtud tööd analüüsida ning kogemustest õppida. Rakenduskõrghariduse väärtuse loob praktiline kogemus juba koolis käies, mis võib olla oluline tegur tööturu konkurentsi sisenedes. Tunnen end kultuurivaldkonnas enesekindlalt ning usun, et omandatud teadmiste ja kogemuste abil saan järgmised sarnased projektid veelgi edukamalt läbi viia.

KASUTATUD ALLIKAD

Autoriõiguse seadus. RT I 1992, 49, 615; RT I, 28.12.2011, 5
<https://www.riigiteataja.ee/akt/128122011005> (05.05.2016)

Bartlett, C. ja Ghoshal, S. 1990. *Matrix management: not a structure, a frame of mind.* Harvard Business Review juuli-august

Bernstein, J. S. 2007. *Arts marketing insights.* San Fransisco: Jossey-Bass

Brooks, I. 2006. Organisatsioonikäitumine. Üksikisik, rühm ja organisatsioon. Tallinn: Kirjastus Tänapäev, Äripäeva raamat.

Kotler, P. 2003. Turunduse vaatenurgast A-st Z-ni. Eesti Ekspressi kirjastus

Kuidas saada tõlkimis- või arranžeerimisluba. Eesti Autorite Ühing
<http://www.eau.org/autorile/kkk/kuidas-saada-tolkimis-voi-arranzeerimisluba/>
(16.04.2016)

Muusikateoste reprodutseerimine ehk salvestamine. Eesti Autorite Ühing
<http://www.eau.org/teoste-kasutajale/muusikateoste-reprodutseerimine-ehk-salvestamine/>
16.04.2016)

Ojasild, M. 2010 ÄRIASJAD ehk sissejuhatus muusikaturundusse; Kirjastus LITA

Perens, A. 2001. Projektijuhtimine. Tallinn: Kirjastus Külim

Perens, S. 2013. Abraham's Café debüütplaadi väljaandmine ja esitluskontserdid, Tartu Ülikool. [Loov-praktiline lõputöö]. Viljandi.

Preemiate, stipendiumide ja toetuste määramise kord. Eesti Kultuurkapital.
<http://kulka.ee/sihtkapitalid/helikunst/preemiate-stipendiumide-ja-toetuste-maaramise-kord>
(03.05.2016)

Radbill, C. F. 2013. *Introduction to the music industry.* New York: Taylor & Francis

Riigietendusasutuse Eesti Kontsert põhimääruse kinnitamine,
<https://www.riigiteataja.ee/akt/13325807> (02.05.2016)

Riskianalüüsi käsiraamat. 2012. Tallinn: Ten-Team OÜ

SA Eesti Kontsert arengukava http://dirigent.concert.ee/avalik-ftp/EMT_saalik6llid_veebr_2014/SAEestiKontsert%20arengukava.pdf (02.05.2016)

SA Eesti Kontsert põhikiri.

http://eestikontsert.ee/failid/File/SA/pohikiri_SA_Eesti_Kontsert.pdf (02.05.2016)

See on EAÜ. Eesti Autorite Ühing. <http://www.eau.org/see-on-eau/> (16.04.2016)

Shepherd, I. 2009. *Tracking, Mixing, Mastering. Production Advise.*

<http://productionadvice.co.uk/tracking-mixing-mastering/> (15.05.2016)

Tutvustus. Eesti Kontsert. <http://eestikontsert.ee/tutvustus> (02.05.2016)

Vadi, M. 2000. Organisatsioonikäitumine. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus

Virovere, A., Alas, R., Liigand, J. 2008. Organisatsioonikäitumine: käsiraamat. Tallinn: Külm

LISAD

Lisa 1 Ansambli koosseis

Puzle koosseis:

Ulvi Võsa (vokaal, plokkflööt)

Sänni Noormets (vokaal)

Vootele Ruusmaa (vokaal)

Eva-Lotta Vunder (vokaal, klahvpillid)

Lee Taul (vokaal, viiul)

Harri Heinsoo (elektrikitarr, vokaal)

Taavi Toomsalu (saksofon, vokaal)

Sander Kahu (basskitarr, vokaal)

Karl-Markus Kohv (trummid)

Lisa 2 Kontsertide toimumised

Kontserdid toimusid:

K 12.märts, 19.00, Paide kultuurikeskus;

N 13.märts, 16.00, Tallinn, Estonia kontserdisaal;

R 14.märts, 19.00, Pärnu kontserdimaja;

L 15.märts, 19.00, Jõhvi kontserdimaja;

P 16.märts, 17.00 Tartu, Vanemuise kontserdimaja;

K 19.märts, 19.00 Viljandi, TÜ Viljandi kultuuriakadeemia *black box*.

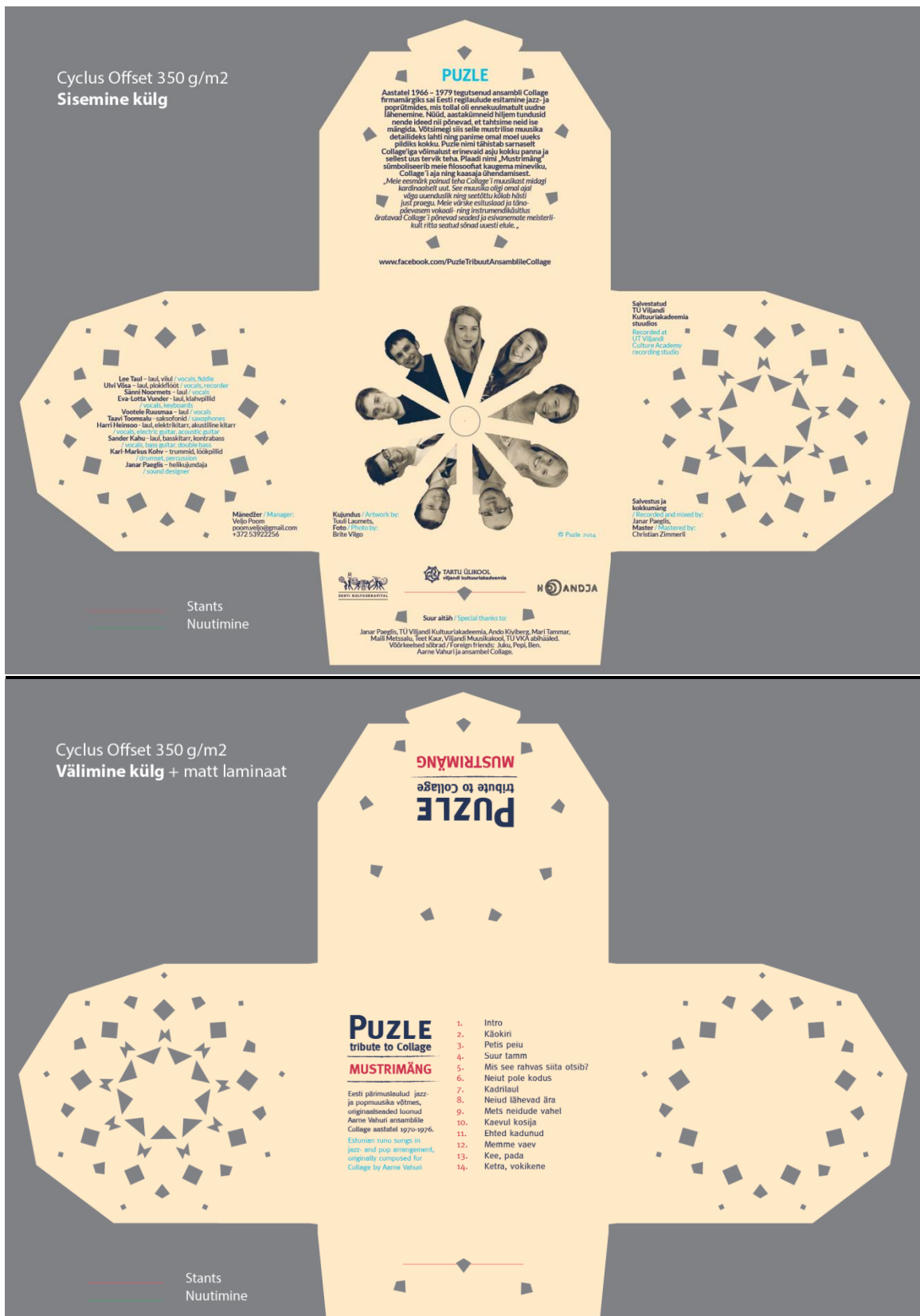
Lisa 3 Projekti tegevuskava

Projekti ajakava			
Tegevus	Aeg	Tähtaeg	Kes
Salvestamisega seotud tegevused			
Bändiproovid	august		Puzle
Salvestamine	september-jaanuar	01.01.2014	Janar + Puzle
miksimine	veebruar	20.02.2014	Janar Paeglis
masterdamine	veebruar	01.03.2014	Hans Zimmerli
Helikandjaga seotud korraldustööd			
Strateegiatega tutvumine	september		Veljo
Projekti planeerimine	september-oktoober		Veljo + Puzle
Tegevuste planeerimine	september		Veljo + Puzle
Ajakava koostamine	oktoober		Veljo
KULKA taotluste tegemine	detsember	20.12.2014	Veljo
Hooandja projekti läbiviimine	jaanuar-märts	09.03.2014	Veljo + Tõnu + Puzle
Facebooki reklaam	veebruar-märts		Veljo
Plaadi kujundamine	jaanuar-veebruar	27.02.2014	Tuuli
Plaadi tootmine	märts	12.03.2014	Baltic Disc OÜ
Autoriõiguste planeerimine	jaanuar-veebruar		Veljo + Eva-Lotta
Plaatide levitamine	märts		Veljo + Puzle
Kontsertide korraldamine			
Plakatite kujundamine	jaanuar		Tuuli + EK
Tehniliste vajaduste saatmine	jaanuar	01.03.2014	Veljo + Janar
Kontsertide planeerimine	jaanuar-märts	19.03.2014	Eesti Kontsert
Reklaamklipi tegemine	jaanuar		Eesti Kontsert
Kontsertkohtadega suhtlemine	märts		Veljo
Kontsert Paides	12.03.2014		Puzle + Veljo + Janar
Kontsert Tallinnas	13.03.2014		Puzle + Veljo + Janar
Kontsert Pärnus	14.03.2014		Puzle + Veljo + Janar
Kontsert Jõhvis	15.03.2014		Puzle + Veljo + Janar
Kontsert Tartus	16.03.2014		Puzle + Veljo + Janar
Kontsert Viljandis	19.03.2014		Puzle + Veljo + Janar
Aruandlus			
KULKA aruannete tegemine	märts		Veljo
Projekti kokkuvõtete tegemine	aprill		Veljo
Plaatide viimine ettenähtud kohtadesse	aprill		Veljo

Lisa 4 Riskianalüüs

Tegevus	Oht ja seda tekitav põhjus/tegevused	Ohu tõsisus/tõenäosus	Ennetav tegevus	Korrigeeriv tegevus
Meeskonnatöö	Meeskonna liikmetel on palju kohustusi ning projekti ülesanded jäävad tegemata	2/2	Projekti tegevused ning meeskonna liikmete ülesanded on aegsasti planeeritud ning tähtajad kokku lepitud, aitab ka tihe suhtlus projektijuhul ning meeskonna vahel.	Ülesannete delegerimine ja ümber hindamine.
Rahastuse saamine	Ei suuda leida projektile piisavalt rahastusallikaid	3/1	Põhjalik eeltöö võimalike rahastusallikate leimiseks. Toetuste, sponsorite leidmine.	CD-plaatide mahtude vähendamine/ odavam kujundus
Kontsertide toimumine	Ansambli liikmete ootamatu haigestumine	3/1	Võimalike alternatiivide leidmine. Võimalus teha kontsert ilma ühe liikmeta või liikmele leitakse asendus. Kui see ei ole võimalik, siis ennetavalt läbi rääkida tingimused kontserdikorraldajaga <i>force majeure</i> tekkimisel.	Kontserdi toimumisel vabandada publiku ees puuduva liikme pärast.
Kontserdi läbiviimine	Publiku vähene huvi	2/2	Kontsertide reklaam toimuvates linnades	Aktiivne reklaam inimestega otsesel kokkupuutel.
Kontserdi läbiviimine	Tehnika/tehnilise personali puudumine kontsertpaigas	2/2	Eelnevalt on vaja kokku leppida ning üle kontrolliga kontsertpaiga tehnilised tingimused ning vajadusel leida võimalused asenduseks	Tehniku puudumisel on võimalik vastavalt isiklikele oskustele täita ise tehniku ülesandeid
Projekti läbiviimine	Suutmatus projekti õigeaegselt teostada	3/2	Pidev järelevalve projekti tegevuste üle ning vajadusel valmisolek tegevusi ise läbi viia	

Lisa 5 Plaadi kujundus

Lisa 6 Kontserdi plakat

hooaja peatoetaja
 emt

 Eesti Kontsert
concert.ee

Puzzle: *tribute ansamblile* Collage

R 14. märts kell 19
Pärnu kontserdimaja
12.03 Paide / 13.03 Tallinn / 15.03 Jõhvi / 16.03 Tartu

Viljandi kultuuriakadeemia noorte
džäss- ja pärimusmuusikute kummardus
rahvalaulu ja 1970ndate menubändi
Collage poole.

Koostöös Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemiaga
Piletid müügil Eesti Kontserdi kassades, Piletimaailmas ja Piletilevis

2014 **SALVA** Eesti Kontserdi suurtoetaja

 PRIKE **VKG** **OLEREX** **SILBERAUTO** **ERR**

Lisa 7 Arvustused

Muusika.ee, Joosep Sang

MUUSIKA

Toimetus Reklaam

Esileht Ajakiri Kaanelugu Arvustus Täht Artikkel Mälu Jazz Folk Uudised

Plaat

Mustrimäng. Tribute to Collage. Puzzle

Puzzle

★ ★ ★ ★ ★

Rate this

“Mustrimäng” on kummardus ansamblile Collage, kes ehitas ühe esimestest, tänini tugevatel taladel seisvatest sildadest koduse pärimuse ja toona, kuue- ja seitsmekümnnendatel, uudset ja põnevalt, aga paljudele ka võõralt mõjunud jazzi vahel. Collage’i kaks LPd “Käokiri” ja “Kadriko” on kodumaine klassika, väärt ülevaatamist ja -kuulamist ning rearranžeerimist. Just seda muusikatudengid Viljandi kultuuriakadeemiast teevadki, aupaklikult ja allikatuult, kuid siiski uue sajandi vaimus ja vahenditega. Collage oli samuti noor, entusiastlik bänd, kuid kui kahte ansamblit võrrelda, on Puzzle võimekam, eriti vokaalselt. See ei peaks olema ime, sest meie jazz on teinud aastakümnetega läbi suure arengu, nii haridussüsteemis ja stilistikas kui ka info hankimise ja muusikaliste kontaktide vabaduses. Ent ajaline ja oluline distant on nii suur, et kaht kollektiivi ei tasugi liigselt kõrvutada. Collage’i *sound*’il oli ja on oma mõju ja maagia, mida ei saa taastada ka parima stuudiotehnika abil.

Puzzle ridades on nii pärimusmuusikale kui ka jazzile keskendunud tudengeid. Hääled kõlavad kenasti kokku, ka saatebänd on kompaktne. Eriti kutsuvad kuulama Taavi Toomsalu saksofonisoolod. Omaette kurioosum on minu teada esimene plokkflöödisoolo eesti jazzis (Ulvi Vösa palas “Kee, pada”). Olgu lõpetuseks loetletud kõik Puzzle liikmed, täna veel õppurid, homme osa meie muusikaelu kujundajatest. Laulavad Lee Taul (ka viiul), Ulvi Vösa (ka plokkflööt), Sänni Noormets, Vootele Ruusma ja Eva-Lotta Vunder (ka klahvpillid); mängivad Taavi Toomsalu (saksofonid), Harri Heinsoo (kitarrid), Sander Kahu (bass) ja Karl-Markus Kohv (löökpillid).

JOOSEP SANG

Arvustus: Üheksa noort panid šiki gruuvi memme vaeva sisse

Margus Haav

[Kultuur](#)

24.03.2014 14:35

Uus plaat

Puzzle

"Mustrimäng: Tribute ansamblile Collage" (ise välja antud)

Collage mõjus 70ndail küllaltki kurioossena. Tollase konservatooriumi muusikatudengitest formeeritud kollektiiv hakkas tegelema rahvamuusika töötlustega. Eesti folkloori hakati kombineerima peamiselt pop-jazziga. Ansambli juht Arne Vahuri käis maestro Veljo Tormise juures uurimas, et kuidas oleks õige rahvamuusikat laulda. Collage'is laulsid ka Lea Gabral, Maire Eliste ja eesti jazz'i ema Anne Erm. Aastatel 1966 – 1979 tegutsenud Collage'i kompleksivaba lähenemine üldjuhul surmigavaks peetud rahvapärandile oli umbes sama ennekuulmatu kui Mait Agu rahvuslikule ainesele erootika lisamine ja selle varieteelavale viimine mõned head aastad hiljem.

Ilmselt ei osanud kultuuriakadeemia muusikatudengitele loengut pidanud folgipealik Ando Kiviberg aimata, mis juhtub siis, kui ta mängib noortele mõned palad Collage'i. Seda kollektiivi ei olnud kuulnud neist keegi, kuid mulje oli nii sügav, et rühm pärimus- ning jazzmuusikuid otsustas kokku panna tribuutansambli. Viimase kahe aasta jooksul on elatud edukalt ja järjest sügavamini Collage'i muusika sisse, äsja lõppes nende esimene Eesti tuur, mida kroonis tore kauamängiv „Mustrimäng“.

Mõlema ansambli liikmed õppisid kõrgkoolis muusikat, aga Collage'iga võrreldes oli Puzzle stardipositsioon natuke teine. Kui Collage alustas, siis ei teadnud päris täpselt keegi, mis loom see folk on ja kuidas temaga peaks käituma, kui ta vabaõhumuuseumist juhtub välja pääsema. Nüüd teatakse seda väga täpselt ning keegi ei haara enam vikati ka koodi järele, kui vanu tekste moodsama muusikaga turgutatakse. Sellegipoolest oli ka Collage'is midagi, mis üldisesse etnilisse pilti hästi passida ei tahtnud. Eelkõige ehk see, et kollektiivi liikmed ei tõmmanud ialgi selga karuseid rahvarõivaid, nende daamid käisid riides ja nägid pealaest jalatallani välja nagu ehtsad modellid ning ka härrade rõivamoe stiilitunnetus oli suisa dändilikult lõikav.

Puzzle suhtub nii sisse kui vormi ülima lugupidamisega ning neid on tõepoolest vahva vaadata nii laval kui ka kuulata konservilt. Lipsustatud triiksärgid ja viigipüksid noormeestel, ilusad ja väljapeetult maitsekad kleidid piigadel.

Puzlesse kuuluvad Ulvi Võsa (vokaal, plokkflöödt), Lee Taul (vokaal, viiul), Sänni Noormets (vokaal), Vootele Ruusmaa (vokaal), Eva-Lotta Vunder (vokaal, klahvpillid), Taavi Toomsalu (vokaal, saksofon, kongad), Harri Heinsoo (vokaal, elektrikitarr), Sander Kahu (vokaal, basskitarr, kontrabass) ja Karl-Markus Kohv (trummid).

Puzzle on puhas respekt mineviku vastu, täpsemalt öeldes peetakse lugu korraga kahest minevikust korraga, nii folkloorist kui ka sellest, kuidas Collage seda omal ajal tõlgendas. Vallatu kujunduse ja mõtiskleva sisuga „Mustrimäng“ ei baseeru muusikaliselt siiski mitte ainult jazzil, kuuleb ka bossanovat ja ilmseid maailmamuusika mõjutusi. On ka progelikku fusion kitarrisoolot ning igavikuliselt kahelevat funk-jazz saksofoni. Nooruslikult ehedale ja võltsimatule rõõmule lisandub eksperimenteerimisvaim, mis laseb paladel kõlada nii, et muusika ei mata teksti sügavat poolt ega Collage'i elegantset sisekaemuslikkust enda alla. Ääretult sümpaatne ja omanäoline debüüt.

SUMMARY

“Publishing ensemble Puzzle CD “*Mustrimäng*” and concert tour organizing”

This creative-practical thesis was an overview of ensemble Puzzle CD’s production processes and concert tour organizing. I used knowledges from culture management curriculum for describing and analyzing the project. The main goal of this project was to record Puzzle’s music to a compact disc, to distribute it and to put through a concert tour. The second goal was to learn the principles of manufacturing a CD. I also analyze the main cooperating organization (*Eesti Kontsert*) and the insights of music marketing in Estonia.

Puzzle is an ensemble of the University of Tartu Viljandi Culture Academy’s music curriculum collegians. „*Mustrimäng*“ consists of 12 songs (and two extra preludes before real songs) which are arrangements of ensemble Collage music. Cooperating with *Eesti Kontsert*, we conducted a concert tour to promote the CD. Concerts were held in Tallinn, Tartu, Pärnu, Jõhvi, Paide and Viljandi.

I reckon „*Mustrimäng*“ as the first important managing accomplishment. I had to apply a lot of knowledge learned from the university. I found cooperation partners and sponsors, requested financing from *Eesti Kultuurkapital*, operated the team, organized the concerts and in one case I took role of a light designer. I believe that results were positive and the project has major effect on my development as a culture manager.

I highly appreciate this experience and I’m sure that the knowledge gained from this project will also serve me in the future. The strengths of culture management curriculum emerge when they are put into practice. Applied higher education is valuable because of the great practical experience from university, which may be a positive factor when in search for work. I feel confident in the cultural sector and the gained knowledge will help me to conduct projects even more successfully.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Veljo Poom

25.05.1992

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

Ansambel Puzzle CD-plaadi „Mustrimäng“ väljaandmine ja kontserttuuri korraldus mille juhendaja on Marju Mäger.

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas

digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, 18.05.2016